

Подручна канцеларија Бијељина

Светог Саве 24

055/210-678

Датум: 09. 10. 2023. године

**ИНСПЕКТОР-ПРОСВЈЕТНИ САВЈЕТНИК
ЗА ПРЕДШКОЛСКО ВАСПИТАЊЕ**

мр ДАНИЦА МОЈИЋ

**ИЗВЈЕШТАЈ И АНАЛИЗА ГРУПНОГ САВЈЕТОДАВНОГ РАДА
ЗА ВАСПИТАЧЕ, СТРУЧНЕ САРАДНИКЕ И ДИРЕКТОРЕ ПРЕДШКОЛСКИХ УСТАНОВА
У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ ЗА 2023. ГОДИНУ**

У складу са Годишњим програмом рада инспектора - просвјетног савјетника за предшколско васпитање и Годишњим програмом рада Републичког педагошког завода за 2023. годину, реализован је групни савјетодавно - инструктивни рад са васпитачима, стручним сарадницима и директорима јавних и приватних предшколских установа, у виду једнодневних савјетовања. Савјетовања су одржана током четрнаест радних дана, од 21. августа до 29. септембра 2023. године, за десет група васпитача, двије групе стручних сарадника и двије групе директора, њих укупно 535 из 90 предшколских установа регија: Бијељина, Бирач, Сарајевско – романијска, Источна Хервеговина, Добој, Бања Лука, Приједор.

Савјетовање је реализовано у сљедећим мјестима: Бијељина (два дана), Зворник, Источно Сарајево, Требиње, Пале, Добој, Бања Лука (четири дана), Прњавор, Модрича, Лакташи. Циљне групе савјетовања били су васпитачи (50 % од укупног броја свих запослених васпитача), сви стручни сарадници и сви директори јавних и приватних предшколских установа. На основу података о броју предшколских установа и броју васпитача, стручних сарадника и директора, сачињен је план Савјетовања. Напомињемо да је број учесника био условљен чињеницом да предшколске установе у другој половини августа раде, па је одређени број васпитача у вријеме савјетовања био на послу, са дјецом у васпитним групама, а један број васпитача је на годишњим одморима. Из тог разлога је планирано да Савјетовању присуствује 50% васпитача.

Од укупног броја предшколских установа у Републици Српској савјетовањима се одазвало 90 предшколских установа (72 %), од тога 42 у јавном сектору, двије установе које реализују Програм предшколског васпитања и образовања (при центру за социјални рад у Рудом и при основној школи у Станарима), те 46 приватних предшколских установа.

Савјетовањима је, на десет локација, присуствовало 429 васпитача, на двије локације је било присутно 60 стручних сарадника, као и 46 директора.

Напомињемо да је на скоро свим локацијама, од стране предшколских установа – домаћина Савјетовања, било обезбијеђено послужење /кафа, вода, сок, ручак).

На појединим локацијама су учеснике Савјетовања поздравили представници Градских управа (градоначелник Прњавора, замјеник Градоначелника у Требињу).

Табела 1 – Подаци о броју присутних васпитача

	Вријеме одржавања	Вртић домаћин, локација	Предшколске установе	План.	присутно	процент
1.	21.08.2023. (понедјеља) у 10.00	Јавна предшколска установа за предшколско васпитање и образовање дјеце „Наша радост“ ТРЕБИЊЕ хотел „SL Industry“	<ul style="list-style-type: none"> Јавне предшколске установе: Требиње, Љубиње, Берковићи, Билећа, Гацко и Невесиње. Приватна предшколска установа Клуб за дјецу „Света Евгенија царица Милица“, Требиње. 	40	32	80%
2.	23.08.2023. (сриједа) у 10.00	ПУ Дјечији вртић „Драган и Зоран“ БИЈЕЉИНА	<ul style="list-style-type: none"> Јавне предшколске установе: Бијељина, Угљевик, Лопаре. Приватне предшколске установе: Бијељина, Угљевик. 	45	46	102,22%
3.	24. 08. 2023. (четвртак) у 10.00	ЈПУ „Наша радост“ МОДРИЧА Док културе	<ul style="list-style-type: none"> Јавне предшколске установе: Дервента, Модрича, Шамац. Приватна предшколска установа клуб за дјецу „Бамби“ Дервента. 	35	24	68,57%
4.	25. 08. 2023. (петак) у 10.00	Дјечије обданиште „Мајка Југовића“ ул. Краља Петра I ДОБОЈ	<ul style="list-style-type: none"> Јавне предшколске установе: Добој, Теслић, Брод, Станари. Приватне предшколске установе клубови за дјецу: <ul style="list-style-type: none"> - Добој: „Мала индустрија“, „Мала индустрија 2“, „Мадагаскар“. - Теслић: „Јежева кућица“, „Нађа“, „Мали принц“. 	40	38	95%
5.	29. 08. 2023. (уторак) у 10.00	<p>Центар за предшколско васпитање и образовање БАЊА ЛУКА</p> <p>Амфитеатар Дома омладине у Бањој Луци Ђуре Даничића 1</p>	<ul style="list-style-type: none"> Јавне предшколске установе: Котор Варош, Челинац, Мркоњић Град, Шипово, Кнежево, Рибник. Приватна ПУ „Melissaki“, Котор Варош. Центар за предшколско васпитање и образовање Бања Лука, организационе јединице: „Бамби“, „Бубамара“, „Јежева кућица“, „Колибри“. Приватне предшколске установе – клубови за дјецу: „Маслачак“, „Цицибан“, „Звјездица“, „Цврчак и мрав“, „Мрав“, „Цврчак Цврле“, „Код баке“, „101 далматинац“, „Миња“, „Земља чуда“, „Школица“. 	90	54	60%
6.	30. 08. 2023. (сриједа) у 10.00	Центар за предшколско васпитање и образовање БАЊА ЛУКА	<ul style="list-style-type: none"> Центар за предшколско васпитање и образовање Бања Лука, организационе јединице: „Лептирић“, „Наташа“, „Наша дјеца“, „Невен“, „Пиноккио“, „Плави чуперак“, „Први кораци“, 	80	37	46,25%

		Амфитеатар Дома омладине у Бањој Луци Ђуре Даничића 1	<p>„Пчелица“, „Радост“, „Срећно дјетињство“, „Сунце“, „Тијана“, „Лана“.</p> <ul style="list-style-type: none"> Приватне предшколске установе – клубови за дјецу: „Piccolini“, „Срећа“, „Мики Маус“, „Montessori kindergarten“, „Мали принц“, „Мали принц 1“, „Кућа радости – Бамбиноси“, „Кућа радости Бамбиноси 1“, „Бајка“, „Весела пчелица“, „Машта“, „Данило“. 			
7.	31. 08.2023. (четвртак) у 10.00	<p>Центар за предшколско васпитање и образовање БАЊА ЛУКА Амфитеатар Дома омладине у Бањој Луци Ђуре Даничића 1</p>	<ul style="list-style-type: none"> Центар за прашколско васпитање и образовање Бања Лука, организационе јединице: „Марија Мажар“, „Луна“, „Дора“, „Срна“, „Цврчак“, „Палчица“, „Полетарац“, „Мали другари“, „Анђелак“, „Змај Јова Јовановић“, „Јежурка Жежић“, „Куљани“. Приватне предшколске установе: <ul style="list-style-type: none"> Дјечији вртићи: „Анђео“ и „Света Ана“ Клубови за дјецу: Двојезични клуб за дјецу „Пертлица“, „Наша друга кућица“, „Лане и лав“, „Љутко“, „Дизниленд“, „Дизниленд 1“, „Царство маште“, Двојезични клуб за дјецу „Zabavni IQ“, „Штрумпфови“, „Јелена“, „Корак по корак“, „Маленац“, „Школарац“, „Учионица“, „Првак“. 	80	40	50%
8.	19.09.2023. (уторак) у 11.00	ЈУ Дјечији вртић „Наша радост“ Дом културе ПРЊАВОР	<ul style="list-style-type: none"> Јавне и приватне предшколске установе: Прњавор, Градишка, Србац, Лакташи, Приједор, Козарска Дубица, Костајница и Нови Град. 	70	66	94,28%
9.	26. 09.2023. (уторак) у 10.00	ЈПВОУ „Наша радост“ ЗВОРНИК Дом културе	<ul style="list-style-type: none"> Јавне предшколске установе: Зворник, Милићи, Сребреница, Братунац, Шековићи, Власеница. Дјечији вртић „Невен“ (при фабрици „Алумина“) 	40	42	105%
10.	27. 09. 2023. (сриједа) у 10.00	Предшколска установа дјечији вртић „Патријарх Павле“ Скупштинска сала града Источно Сарајево ул. Стефана Немање бр.14	<ul style="list-style-type: none"> Јавне предшколске установе: Фоча, Источно Ново Сарајево, Пале, Соколац, Вишеград, Рогатица, Рудо и Чајничке. Приватне предшколске установе: Источно Ново Сарајево, Источна Илица, Пале, Рогатица. 	40	50	125%
			УКУПНО	560	429	76,6%

Табела 2 – Подаци о броју присутних стручних сарадника

	вријеме одржавања	вртић домаћин, локација	учесници Савјетовања-позвани вртићи	број стручних сарадника		
				планирано	присутно	%
	18.09.2023. (понедељак) у 11.00	ПУ клуб за дјecu „Звјездица“, објекат „Звјездозналац“ Булевар војводе Степе Степановића 171 б БАЊА ЛУКА	<ul style="list-style-type: none"> Јавне и приватне предшколске установе регије Бања Лука, Добој, Приједор. 	25	36, од којих су 28 стручни сарадници	112%
	28.09.2023. (четвртак) у 11.00	Дјечији центар „Буба -Мара“ ПАЛЕ	<ul style="list-style-type: none"> Стручни сарадници свих јавних и приватних предшколских установа које обухвата ПК Бијељина 	30	24	80%
			УКУПНО:	55	52	94,55%

Напомена: На савјетовању за стручне сараднике у Бањалуци су били присутни поједини директори приватних предшколских установа, као и неколико сарадника за физичко, музичко и сл, који, по Закону о предшколском васпитању и образовању, не спадају у категорију стручних сарадника у предшколским установама.

Табела 3 – Подаци о броју присутних директора

	вријеме одржавања	вртић домаћин, локација	учесници Савјетовања-позвани вртићи	број директора		
				планирано	присутно	%
	20.09.2023. (сриједa) у 11.00	Центар за предшколско васпитање и образовање „Принцеза Катарина Карађорђевић“ ЛАКТАШИ Скупштинска сала Града Лакташи	Директори јавних и приватних предшколских установа регије Бања Лука, Добој, Приједор.	50	27	54%
	29. 09. 2023. (петак) у 11.00	ЈУ Дјечији вртић „Чика Јова Змај“ БИЈЕЉИНА	Директори свих јавних и приватних предшколским установа које покрива ПК Бијељина	50	19	38%
			УКУПНО:	100	46	46%

Напомена: Важно је напоменути да је тринаест директора присуствовало савјетовањима за васпитаче или стручне сараднике, тако да је укупна број директора који су присуствовали савјетовањима 59, што је 59% од планираног.

Групни савјетодавно инструктивни рад реализован је према унапријед утврђеном програму:

Програм савјетовања:

1. Стандарди рада васпитача и стручних сарадника у предшколским установама.
2. Брига о дјечи – подстицање друштвеног и емоционалног развоја предшколске дјеце.
3. Примјери добре праксе (добитници Светосавске награде за 2021/22. годину).
4. Иновирани Програм предшколског васпитања и образовања – након годину дана примјене.
5. Остала питања.

Циљ и задаци Савјетовања:

1. Међусобна подршка и охрабрење на почетку нове радне године 2023/24.
2. Упознавање учесника савјетовања са стандардима рада васпитача и стручних сарадника у предшколским установама.
3. Унапређивање компетенција васпитно – образовних радника за подстицање друштвеног и емоционалног развоја предшколске дјеце (понудити различите игре, активности, савјете и сл).
4. Представљање примјера добре праксе (добитници Светосавске награде за 2020/21. годину).
5. Разговор о примјени иновираниог Програма предшколског васпитања и образовања и вођењу педагошке документације (након годину дана).
6. Разговор о питањима која су делегирани васпитачи, стручни сарадници и директори, а у вези су са васпитно – образовним радом у јавним и приватним предшколским установама у Републици Српској.

Реализација Савјетовања

На самом почетку Савјетовања инспектор – просвјетни савјетник је васпитачима, стручним сарадницима и директорима послала јасну поруку да им она лично и Републички педагошки завод стоје на располагању у вези са свим питањима која се тичу реализације Програма предшколског васпитања и образовања, како би им били истинска подршка и охрабрили их да питају, унапређују своје компетенције и заједничким снагама раде на даљем развоју система предшколског васпитања и образовања.

Учеснике Савјетовања смо упознали са Стандардима рада васпитача и стручних сарадника у предшколским установама, којима су дефинисани кључни послови и компетенције васпитача, педагога, психолога, социјалних радника и дефектолога/логопеда/специјалних едукатора- рехабилитатора. Правилник о стандардима рада је у завршној фази, те би до краја године требао бити објављен у Службеном гласнику Републике Српске.

Што се тиче теме Брига о дјечи – подстицање друштвеног и емоционалног развоја предшколске дјеце, инспектор – просвјетни савјетник је припремила и презентovala презентацију у којој је дала практичне савјете и идеје за рад са дјецом на формирању идентитета, успостављању односа, поштовању различитости, сукобима међу дјецом и агресивном понашању. У оквиру ове теме понуђене су бројне конкретне игре и активности које доприносе развоју социјалних вјештина. Васпитачи су одлично реаговали и истакли задовољство што се на Савјетовању бавимо свакодневном праксом. Навели су да ће им понуђене игре и активности добро доћи у свакодневном раду са дјецом.

Инспектор – просвјетни савјетник је учеснике Савјетовања упознала са оним што је учила током стручно – педагошких надзора, а тиче се примјене иновираниог Програма предшколског васпитања и образовања, те вођења нове педагошке документације. Наглашено је да је у плану да се у наредном периоду ради нови образац Књиге за праћење учења и развоја дјетета, како би био у складу са исходима учења постављеним у иновираниом Програму предшколског васпитања и образовања. Према ријечима присутних, исходи у Програму су врло јасни,

подијељени на јаслички и вртићки узраст дјече, а посебно су похвалили потенцијалне игре и активности које су понуђене. Исто тако, истакли су да је добро што је посебно издвојен аспект развоја који обухвата говорни развој дјетета. Што се тиче педагошке документације, васпитачи су истакли да немају недоумица у вођењу Радне књиге. Што се тиче Радне књиге за стручне сараднике, изненађујуће је било што поједини стручни сарадници нису знали да је објављен Правилник о садржају и начину вођења педагошке документације у предшколској установи (Службени гласник Републике Српске бр. 90/22), којим је прописан образац Радне књиге за стручне сараднике.

Инспектор – просвјетни савјетник је представила добитнике Светосавске награде за претходну радну годину, као и других награда и признања која су васпитачи и стручни сарадници добили у протеклом периоду. Добитници Светосавске награде су у десетак минута представили свој рад, и то:

1. Драгана Манојловић, васпитач из ПУ Дјечији вртић „Драган и Зоран“ из Бијељине, представила се на Савјетовању за васпитаче, 23. августа 2023. године, у установи у којој ради.
2. Гордана Симић, директорица ЈПУ „Трол“ Деревента, представила се на Савјетовању за васпитаче у Прњавору, 19. септембра 2023. године.
3. Мира Ђурић, васпитач из ЈУ Дјечији вртић „Чика Јова Змај“ је свој рад представила на Савјетовању за васпитаче у Зворнику, 26. септембра 2023. године.
4. Даниела Цвијановић, директорица ЈУ Дјечији вртић Лопаре, представила се на Савјетовању за васпитаче у Источном Сарајеву, 27. септембар 2023. године.
5. Светлана Бокун, логопед из Јавне установе за предшколско васпитање и образовање дјече „Наша радост“ Требиње, представила се на Савјетовању за стручне сараднике, на Палама, 28. септембра 2023. године.
6. Славиша Вујановић, дирктор ЈУ Дјечији вртић „Чика Јова Змај“, у истој установи се представио на Савјетовању за директоре, 29. септембра 2023. године.

Драгана Граховац, добитница Светосавске награде из ЈУ за предшколско васпитање и образовање дјече „Лепа Радић“ Градишка је свој рад требала представити на Савјетовању за директоре, 20. септембар 2023. године у Лакташима, али је била спријечена да дође.

На сваком Савјетовању смо имали предвиђено вријеме за сугестије и питања учесника Савјетовања:

- Васпитаче је, као и претходних година, нарочито интересовало до које границе треба да иду у описмењавању дјече. Усагласили смо се да у вртићима нагласак треба ставити на развијање fine моторике код дјече и, кроз различите графомоторичке активности, дјечију руку припремити за писање слова (маказе, штапаљке, гужвање папира, моделовање и сл). Наравно, дјечију заинтересованост за слова треба поштовати кроз: коришћење словарице, говорне игре, препознавање слова, писање свог имена на полеђини цртежа, писање елемената слова - линије, кружићи и сл. Нарочиту пажњу треба обратити на развијање пинцет – хвата код дјече, који је значајан и за касније правилно држање оловке.
- Васпитачи су истакли проблем прекобројних група, као и рад са дјецом са сметњама у развоју која немају налаз и мишљење првостепене комисије. Имајући у виду питања и коментаре, јасно је да већина учесника Савјетовања не познаје послове Опсервационог тима, који су дефинисани Правилником о начину и условима остваривања програма у предшколским установама за дјецу са сметњама у развоју (Службени гласник Републике Српске бр.23/21). Исто тако, указала се потреба за појашњењем послова сарадника за васпитача, који није задужен за реализацију васпитно – образовног процеса, већ техничку подршку и помоћ дјечи са сметњама у развоју.
- Васпитачи, стручни сарадници и директори су истакли да су овакви сусрети драгоцени и да бисмо чешће требали да организујемо Савјетовања, обуке, семинаре.
- Инспектор – просвјетни савјетник је васпитачима и стручним сарадницима препоручила да раде више на међусобном зближавању и разумијевању, јер су у пракси често васпитачи и стручни сарадници „супротстављене стране“, а то никако не би смјели бити. Важно је да у први план буде

истакнута подршка, помоћ, савјет коју стручни сарадници треба да пружају васпитачима, а све са циљем унапређења васпитно – образовног процеса и подршке дјечијем расту и развоју.

- Васпитачи су истакли да им смета што их родитељи, дјеца, па и шира јавност називају „тетама“, те смо се сви усагласили да такву праксу треба мијењати.
- Савјетовање за директоре је било важно нарочито због директора приватних предшколских установа, који су истакли да им је важно што имају коме да се обрете за сва питања и недоумице. Директори су истакли проблеме са којима се суочавају, а један од њих је недостатак васпитача на бироу за запошљавање, као и мали број студената који су одлучили студирати Педагошке факултете, одсјек за предшколско васпитање и образовање.

Закључак инспектора - просвјетног савјетника је да је Савјетовање испунило свој циљ. Одзив је био добар, с тим што је број васпитача из Центра за предшколско васпитање и образовање Бања Лука био далеко мањи од планираног и очекиваног.

Савјетовање, као и сваки семинар, обука, посјета вртићу, прилика је да васпитачима, стручним сарадницима и директорима предшколских установа (јавних и приватних) пошаљемо поруку да им је Републички педагошки завод подршка, вјетар у леђа и адреса на којој увијек могу да пронађу адекватан одговор за сва питања која се тичу васпитно - образовног рада са дјецом предшколског узраста, партнерства са породицом и заједницом, али и цјелокупног рада предшколских установа, директора, стручних сарадника и васпитача.

Даница Мојић,
инспектор-просвјетни савјетник за предшколско васпитање

